

УГОВОР
ИЗМЕЂУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И
ЧЕХОСЛОВАЧКЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ О РЕГУЛИСАЊУ
ПРАВНИХ ОДНОСА У ГРАЂАНСКИМ, ПОРОДИЧНИМ И КРИВИЧНИМ
СТВАРИМА

Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Чехословачка Социјалистичка Република,

полазећи од жеље да развијају односе између њихових народа у духу узајамног пријатељства и сарадње и да олакшају правне односе између две земље,

решиле су да закључе уговор о регулисању правних односа у грађанским, породичним и кривичним стварима.

У ту сврху именовани опуномоћеници:

- за Социјалистичку Федеративну Републику Југославију:

проф. др Борислав Благојевић, главни правни саветник Државног секретаријата за иностране послове;

- за Чехословачку Социјалистичку Републику:

др Павел Винклер, начелник Уговорно-правног одељења Министарства иностраних послова,

после размене пуномоћја, који су нашли у ваљаној и исправној форми, сагласили су се о следећем:

ДЕО ПРВИ
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Правна заштита

(1) Држављани једне стране уговорнице уживају на територији друге стране уговорнице исту правну заштиту у погледу своје личности и имовине као и сопствени држављани.

(2) За остваривање својих права и интереса држављани једне стране уговорнице могу иступати пред органима друге стране уговорнице, који су надлежни да одлучују у грађанским, породичним и кривичним стварима, под истим условима као и сопствени држављани.

Члан 2

Правна помоћ

Судови, тужилаштва, арбитраже и други органи страна уговорница, који су надлежни да одлучују у грађанским, породичним и кривичним стварима, указују међусобно правну помоћ у овим стварима под условима одређеним овим уговором.

Члан 3

Обим правне помоћи

Правна помоћ у грађанским, породичним и кривичним стварима обухвата достављање писмена и извршење појединачних процесних радњи, као што су саслушање сведока, странака и окривљених, вештачење, увиђај и друго.

Члан 4

Начин општења

Уколико овим уговором није друкчије предвиђено, у указивању правне помоћи надлежни органи страна уговорница опште преко органа која ће стране уговорнице једна другој саопштити дипломатским путем.

Члан 5

Језик међусобног општења

Органи страна уговорница, у указивању правне помоћи, опште на једном од језика страна уговорница.

Члан 6

Садржина замолнице

(1) Замолница за правну помоћ треба да садржи назив органа који подноси замолницу, назив органа коме се замолница упућује, назначење предмета у коме се правна помоћ тражи, име односно назив странака, окривљених, њихово држављанство, занимање и пребивалиште или боравиште (седиште), као и име и адресу њихових заступника, предмет замолнице и податке неопходне за поступање по замолници. У кривичним стварима треба навести опис и правну квалификацију дела, а по могућности и место и датум рођења окривљених, као и име њихових родитеља.

(2) Замолница мора бити потписана и снабдевена службеним печатом.

(3) Централни правосудни органи страна уговорница могу споразумно утврдити обрасце којима ће се користити приликом тражења и указивања правне помоћи.

Члан 7

Поступање по замолници

(1) Замољени орган приликом указивања правне помоћи поступа по прописима своје земље. Међутим, замољени орган може, на захтев органа од ког потиче замолница, поступити и на начин који је у замолници наведен.

(2) Ако замољени орган није надлежан, упутиће замолницу надлежном органу.

(3) Ако у замолници означена адреса није тачна или уопште није означена, замољени орган предузеће мере за утврђивање адресе.

(4) Замољени орган, на захтев, обавештава благовремено и непосредно орган од ког потиче захтев о времену и месту извршења радње.

(5) Ако се замолници није могло удовољити, замољени орган вратиће акта наводећи разлоге који су спречили да се удовољи замолници.

Члан 8

Достављање

(1) Замољени орган доставља писмена по прописима своје земље, уколико су иста састављена на језику замољене стране уговорнице или ако је приложен оверен превод на тај језик. У противном ће замољени орган предати писмено примаоцу само ако је овај вољан да га прими.

(2) Превод писмена који треба доставити оверава овлашћени преводилац или државни орган односно дипломатско или конзуларно представништво једне од страна уговорница.

Члан 9

Потврда о достављању

Потврда о достављању се саставља по прописима замољене стране уговорнице. У потврди о достављању мора бити назначено место и дан пријема и потпис примаоца или означен друкчији начин достављања.

Члан 10

Достављање сопственим држављанима

Стране уговорнице имају право да својим држављанима достављају писмена и преко својих дипломатских или конзуларних представништава. У том случају не могу се примењивати принудне мере.

Члан 11

Заштита сведока и вештака

(1) Ако је у поступку пред органима једне стране уговорнице неопходно лично учешће неког лица које треба саслушати као сведока или вештака, а које се налази на територији друге стране уговорнице, позив се упућује преко надлежног органа те стране уговорнице.

(2) Позвано лице није дужно да се одазове позиву и позив не сме да садржи претњу принудним мерама за случај да се оно не одазове.

(3) Сведок или вештак који се одазове на позив надлежног органа друге стране уговорнице не може бити, без обзира на држављанство, позван на кривичну одговорност или лишен слободе на територији те стране уговорнице за било које кривично дело учињено пре преласка границе стране уговорнице од које потиче позив, нити подвргнут извршењу казне по раније донетој пресуди. Исто тако, ова лица не могу бити позвана на кривичну одговорност или лишена слободе у вези с њиховим сведочењем или вештачењем, као ни за кривично дело које је предмет поступка,

(4) Сведок или вештак губи заштиту наведену у ставу 3 ако не напусти територију стране уговорнице која га је позвала у року од седам дана од дана када му је саопштено да његово присуство није више потребно. У овај рок се не урачунава време за које сведок или вештак није могао напустити територију те стране уговорнице из разлога који нису зависили од његове воље.

(5) Позвана лица имају право на накнаду за путне трошкове и трошкове боравка, као и за изгубљену зараду, а вештаци поред тога и на награду за вештачење. У позиву ће се

навести које накнаде припадају овим лицима, а на њихов захтев даће им се предујам за покриће трошкова.

Члан 12

Трошкови правне помоћи

- (1) Стране уговорнице неће захтевати накнаду трошкова за извршене радње по замолницама за правну помоћ и достављање, осим награде за извршено вештачење и друге трошкове настале поводом вештачења.
- (2) Вештачење се може условити претходним полагањем предујма, ако трошкове вештачења сноси странка.
- (3) Замољени орган известиће орган од ког потиче замолница о висини трошкова насталих поводом извршења замолнице.

Члан 13

Одбијање правне помоћи

Указивање правне помоћи у грађанским, породичним и кривичним стварима може се добити ако замољена страна уговорница сматра да ће удовољењем замолници бити повређена њена суверена права или основна начела њеног законодавства.

Члан 14

Правна обавештења

Централни правосудни органи стране уговорница дају, на захтев, једни другима обавештења о прописима који важе или који су важили у њиховим земљама заједно са њиховим текстовима, као и обавештења о појединим правним питањима.

Члан 15

Исправе

- (1) Исправе које је издао или оверио надлежни орган једне стране уговорнице, а снабдевене су службеним печатом и потписом, могу се употребити на територији друге стране уговорнице без даљег оверавања. Ово се односи и на преписе или преводе исправа које је оверио надлежни орган.
- (2) Исправе које се на територији једне стране уговорнице сматрају јавним исправама, имају и на територији друге стране уговорнице доказну снагу јавне исправе.

Члан 16

Обавештење о адреси

Централни правосудни органи, на тражење, пружиће узајамно помоћ у утврђивању адресе за лица која се налазе на територији њихових држава, ако се то тражи ради остваривања права њихових држављана.

Члан 17

Правна лица

Одредбе овог уговора сходно се примењују и на правна лица.

ДЕО ДРУГИ

ГРАЂАНСКЕ И ПОРОДИЧНЕ СТВАРИ

Одељак 1.

ЛИЧНИ СТАТУС

Члан 18

Правна и пословна способност

(1) Правна и пословна способност физичког лица одређује се по законодавству стране уговорнице чији је држављанин то лице.

(2) Правна способност правног лица одређује се по законодавству стране уговорнице на основу чијих је прописа правно лице основано.

Члан 19

Проглашење умрлим

(1) За проглашење неког лица умрлим надлежан је суд стране уговорнице чији је држављанин било то лице у време када је према последњим вестима још било у животу.

(2) Суд једне стране уговорнице може прогласити умрлим држављанина друге стране уговорнице:

а) на предлог лица које жели на основу наслеђа или брака да оствари своја права на непокретности несталог лица која се налази на територији стране уговорнице пред чијим се судом води поступак, или

б) на предлог брачног друга несталог лица ради утврђивања престанка брака, ако у време подношења предлога има пребивалиште на територији стране уговорнице пред чијим се судом води поступак.

(3) Проглашење умрлим по ставу 2 врши се по закону стране уговорнице чији је држављанин било нестало лице у време када је према последњим вестима још било у животу.

(4) Одлука донета по ставу 2 имаће правно дејство само на територији оне стране уговорнице чији је суд донео такву одлуку.

(5) На захтев заинтересованог лица надлежан суд стране уговорнице на чијој територији је била донета одлука на основу става 2 укинуће или изменити ову одлуку ако је то нужно с обзиром на другу одлуку донету у овој ствари од стране суда наведеног у ставу 1.

ЛИШЕЊЕ И ОГРАНИЧЕЊЕ ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ

Члан 20

Ако овим уговором није друкчије одређено, за лишење и ограничење пословне способности надлежан је суд оне стране уговорнице чији је држављанин лице о чијој пословној способности треба да се одлучи.

Члан 21

(1) Ако суд једне стране уговорнице нађе да постоје услови за лишење или ограничење пословне способности држављанина друге стране уговорнице, који има боравиште на територији те стране уговорнице, известиће о томе надлежан суд друге стране уговорнице. У неодложним случајевима тај суд може привремено предузети мере потребне за заштиту овог лица или његове имовине. О овим мерама обавестиће се суд стране уговорнице чији је држављанин то лице.

(2) Ако суд који је био обавештен по ставу 1 у року од три месеца сам не покрене поступак, или се у том року не изјасни, поступак за лишење или ограничење пословне способности спровешће суд стране уговорнице на чијој територији ово лице има боравиште. Лишење или ограничење пословне способности може се у таквом случају изрећи само из разлога који су предвиђени у закону обеју страна уговорница. Одлука о лишењу или ограничењу пословне способности доставиће се суду друге стране уговорнице.

Члан 22

Одредбе чл. 20 и 21 овог уговора сходно ће се применити и код враћања пословне способности.

Одељак 2.

ПОРОДИЧНЕ СТВАРИ

Члан 23

Закључење брака

(1) Услови за закључење брака процењују се за свако лице по закону стране уговорнице чији је држављанин то лице.

(2) Одредбе става 1 не искључују примену закона стране уговорнице на чијој се територији брак закључује, уколико се ради о таквим сметњама због којих је закључење брака апсолутно забрањено.

(3) Форма закључења брака одређује се по закону стране уговорнице на чијој се територији брак закључује.

ЛИЧНИ И ИМОВИНСКИ ОДНОСИ БРАЧНИХ ДРУГОВА

Члан 24

(1) Лични и имовински односи брачних другова регулишу се по закону стране уговорнице чији су држављани оба брачна друга.

(2) Ако је један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, њихови лични и имовински односи одређују се по закону оне стране уговорнице чије су последње заједничко држављанство имали брачни другови.

(3) Ако брачни другови немају и нису ни имали заједничко држављанство једне од страна уговорница, њихови лични и имовински односи одређују се по закону оне стране уговорнице на чијој територији они имају или су имали последње заједничко пребивалиште.

Члан 25

(1) За одлучивање о личним и имовинским односима брачних другова надлежан је суд стране уговорнице чији су држављани брачни другови.

(2) Ако је један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, за одлучивање у овим стварима надлежан је суд стране

уговорнице на чијој територији брачни другови имају или су имали последње заједничко пребивалиште.

Члан 26

Развод брака

(1) Ако су оба брачна друга држављани једне стране уговорнице, за развод брака надлежан је суд и примењује се закон стране уговорнице чији су држављани брачни другови у време подношења тужбе. Ако они у време подношења тужбе имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице, за развод брака надлежан је исто тако и суд те стране уговорнице. У том случају брак се може развести само из узрока и под условима који су истовремено предвиђени у закону обе стране уговорнице.

(2) Ако је у време подношења тужбе један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, за развод брака надлежан је суд оне стране уговорнице на чијој територији оба брачна друга имају пребивалиште. Ако један брачни друг има пребивалиште на територији једне стране уговорнице а други на територији друге стране уговорнице, надлежан је суд оне стране уговорнице на чијој територији има пребивалиште тужени брачни друг. У оба случаја брак се може развести само из узрока и под условима који су истовремено предвиђени у закону обе стране уговорнице.

Члан 27

Неважност брака

За утврђивање постојања или непостојања брака као и за поништај брака сходно се примењују одредбе члана 26 овог уговора.

Члан 28

Правни односи између родитеља и деце

(1) Утврђивање и оспоравање очинства односно материнства регулише се по закону стране уговорнице чији је држављанин дете у време рођења.

(2) У погледу форме признања очинства односно материнства доволно је ако се поступило по прописима стране уговорнице на чијој је територији признање учињено.

(3) Остали правни односи између родитеља и деце, нарочито вaspитање и издржавање детета, регулишу се по закону стране уговорнице чији је држављанин дете.

(4) За решавање правних односа по ст. 1 и 3 надлежан је како орган стране уговорнице чији је држављанин дете тако и орган стране уговорнице на чијој територији дете живи.

Члан 29

Усвојење

(1) Ако су усвојилац и усвојеник држављани исте стране уговорнице, услови за усвојење и раскидање усвојења процењују се по закону те стране уговорнице.

(2) Ако је усвојилац држављанин једне стране уговорнице а усвојеник држављанин друге стране уговорнице, за усвојење и раскидање усвојења треба да буду испуњени услови предвиђени законом обе стране уговорнице.

(3) За одлучивање о усвојењу и раскидању усвојења по одредби става 1 надлежан је орган стране уговорнице чији су држављани усвојилац и усвојеник, а ако имају пребивалиште на територији друге стране уговорнице надлежан је исто тако и орган те стране уговорнице. За одлучивање о усвојењу и раскидању усвојења по одредби става 2 надлежни су органи обеју страна уговорница.

СТАРАТЕЉСТВО

Члан 30

(1) За одлучивање о стављању под старатељство и престанку старатељства надлежан је орган стране уговорнице чији је држављанин штићеник, ако овим уговором није друкчије одређено.

(2) Стављање под старатељство и престанак старатељства регулише се по закону стране уговорнице чији је држављанин штићеник.

(3) Правни односи између стараоца и штићеника регулишу се по закону стране уговорнице чији је орган поставио стараоца.

(4) Прихватање дужности стараоца регулише се по закону стране уговорнице чији је држављанин лице које треба да се постави за стараоца.

(5) Одлуке о старатељству надлежног органа једне стране уговорнице, које се односе на њене држављане, признају се и имају правно дејство и на територији друге стране уговорнице.

Члан 31

Ако је потребно предузети мере за заштиту интереса држављанина једне стране уговорнице који има боравиште или имовину на територији друге стране уговорнице, биће о томе одмах обавештено дипломатско или конзуларно представништво стране уговорнице чији је држављанин то лице. У неодложним случајевима орган друге стране уговорнице предузеће привремено одговарајуће мере по прописима своје државе, о чему

ће одмах известити надлежно дипломатско или конзуларно представништво. Ове мере остају на снази све док надлежни орган из става 1 члана 30 овог уговора не донесе друкчију одлуку.

Члан 32

(1) Орган који је надлежан по члану 30 став 1 овог уговора може уступити органу друге стране уговорнице старање над штићеником ако он има пребивалиште, боравиште или имовину на територији те стране уговорнице. Уступање старања ступа на снагу када замољени орган прими старање и о томе обавести орган од ког потиче захтев.

(2) Орган који је према ставу 1 прихватио старање спроводи старање по прописима своје државе. Овај орган није овлашћен да доноси одлуке у погледу личног статуса штићеника.

Одељак 3.

ИМОВИНСКЕ СТВАРИ

Члан 33

(1) Форма правног посла одређује се по закону који се примењује на сам правни посао. Довољно је, међутим, ако се у погледу форме поступи по закону који важи у месту где је правни посао закључен.

(2) Форма правног посла који се односи на непокретности одређује се по закону стране уговорнице на чијој се територији непокретност налази.

Члан 34

Стварна права на непокретностима регулишу се по закону стране уговорнице на чијој се територији непокретности налазе и за решавање о њима надлежан је орган те стране уговорнице.

Одељак 4.

ОСТАВИНСКЕ СТВАРИ

Члан 35

Начело једнакости

(1) Држављани једне стране уговорнице могу стицати добра и права на територији друге стране уговорнице на основу законског или тестаменталног наслеђивања под истим условима и у истом обиму као и домаћи држављани.

(2) Држављани једне стране уговорнице могу тестаментом располагати својом имовином која се налази на територији друге стране уговорнице.

Члан 36

Примена наследног закона

Наследни односи регулишу се по закону стране уговорнице чији је држављанин био оставилац у време смрти.

Члан 37

Заоставштина без наследника

Ако према закону стране уговорнице по којем се регулишу наследни односи нема наследника, покретна имовина предаће се страни уговорници чији је држављанин био оставилац у време смрти, а непокретна имовина страни уговорници на чијој се територији ова имовина налази.

Члан 38

Тестамент

(1) Способност за прављење или опозивање тестамента, као и правне последице због недостатка у воли, регулишу се по закону стране уговорнице чији је држављанин био завешталац у време када је направио или опозвао тестамент.

(2) Форма тестамента регулише се по закону стране уговорнице чији је држављанин био завешталац у време прављења тестамента. Довољно је, међутим, ако се поступило по прописима стране уговорнице на чијој је територији тестамент направљен. Исто важи и за опозивање тестамента.

Члан 39

Надлежност у оставинским стварима

(1) За расправљање покретне заоставштине надлежан је орган стране уговорнице чији је држављанин био оставилац у време смрти, изузев у случају предвиђеном у ставу 4 овог члана.

(2) За расправљање непокретне заоставштине надлежан је орган стране уговорнице на чијој се територији непокретност налази.

(3) Одредбе ст. 1 и 2 важе и за расправљање наследних спорова.

(4) Ако је оставилац, који је био држављанин једне стране уговорнице, имао последње пребивалиште на територији друге стране уговорнице, наследници који имају

пребивалиште или боравиште на територији те стране уговорнице могу захтевати у року од шест месеци од смрти оставиоца да надлежан орган те стране уговорнице спроведе расправу покретне заоставштине која се налази на њеној територији. Ако у року од три месеца по обавештењу ниједан од наследника не приговори, удовољиће се том захтеву.

(5) Која се имовина има сматрати покретном или непокретном, одређује се по закону стране уговорнице на чијој се територији налази та имовина.

Члан 40

Мере за очување заоставштине

(1) Орган стране уговорнице на чијој се територији налази заоставштина држављанина друге стране уговорнице предузеће, у складу са прописима своје земље, мере нужне за очување и управљање заоставштине. Надлежни органи стране уговорнице поступиће на исти начин и у случају кад се као наследник појављује држављанин друге стране уговорнице.

(2) О мерама које су биле предузете по ставу 1 потребно је обавестити дипломатско или конзуларно представништво друге стране уговорнице, која може непосредно или преко пуномоћника учествовати у спровођењу мера за очување заоставштине. На њихов предлог могу се предузете мере одложити, изменити или укинути.

(3) На предлог органа који је надлежан за расправљање заоставштине, мере предузете по ставу 1 биће изменењене или укинуте.

Члан 41

Извештавање о смрти

Ако држављанин једне стране уговорнице умре на територији друге стране уговорнице, надлежан орган ће непосредно, без одлагања, известити о његовој смрти дипломатско или конзуларно представништво друге стране уговорнице и саопштити му све што је познато о наследницима, њиховом пребивалишту или боравишту и предмету заоставштине, као и о постојању тестамента. Ако је овом органу познато да је умрли оставил имовину и у некој другој држави обавестиће и о томе.

ОВЛАШЋЕЊА ДИПЛОМАТСКОГ ИЛИ КОНЗУЛАРНОГ ПРЕДСТАВНИШТВА У ОСТАВИНСКИМ СТВАРИМА

Члан 42

У оставинским стварима, укључујући и спорове о наслеђу, дипломатска или конзуларна представништва стране уговорнице овлашћена су да пред органима друге стрне уговорнице, без посебног пуномоћја, заступају своје држављане, уколико они нису присутни и нису одредили своје пуномоћнике.

Члан 43

Ако држављанин једне стране уговорнице умре, у току привременог боравка, на територији друге стране уговорнице, ствари које је носио са собом предаће се без даљег поступка, по списку и по одбитку дугова, дипломатском или конзуларном представништву стране уговорнице чији је био држављанин.

Члан 44

Проглашење тестамента

За проглашење тестамента надлежан је орган стране уговорнице на чијој се територији тестамент налази. Органу који је надлежан за расправљање заоставштине доставиће се оверен препис тестамента и записника о његовом проглашењу, а на захтев и оригинални тестамент.

Члан 45

Предаја заоставштине

(1) Ако покретну заоставштину или противвредност од продаје покретне или непокретне заоставштине треба по окончању оставинског поступка предати наследницима који имају пребивалиште или боравиште на територији друге стране уговорнице, а ако није могуће заоставштину или њену противвредност предати непосредно наследнику или његовом пуномоћнику, предаће се дипломатском или конзуларном представништву те стране уговорнице.

(2) Заоставштина ће се предати под условом:

а) да су плаћена или обезбеђена потраживања оставиочевих поверилаца, пријављена у року одређеном прописима стране уговорнице на чијој територији се заоставштина налази;

б) да су плаћене или обезбеђене наследне таксе;

ц) да је надлежан орган дао сагласност за изношење ствари или за трансфер новца.

Одељак 5.

ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

Члан 46

Ослобођење од обезбеђења парничних трошкова

(1) Од држављана једне стране уговорнице који иступају пред судом друге стране уговорнице, без обзира где имају пребивалиште или боравиште, не може се тражити полагање обезбеђења за парничне трошкове.

(2) Суд једне стране уговорнице може тражити од држављана друге стране уговорнице полагање предујма за трошкове извођења доказа под истим условима и у истом обиму као и од сопствених држављана.

ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ТАКСА И ТРОШКОВА

Члан 47

Држављани једне стране уговорнице имају на територији друге стране уговорнице право на ослобођење од судских и нотарских такса и трошкова, као и на бесплатну правну помоћ у току поступка, под истим условима као и сопствени држављани.

Члан 48

(1) Ослобођење по члану 47 овог уговора даје се на основу уверења о личном, породичном и имовинском стању подносиоца захтева за ослобођење. Ово уверење издаје орган стране уговорнице на чијој територији подносилац има пребивалиште или боравиште.

(2) Ако подносилац нема пребивалиште или боравиште на територији једне од страна уговорнице, уверење може издати и дипломатско или конзуларно представништво стране уговорнице чији је он држављанин.

(3) Орган који одлучује о захтеву за ослобођење може од органа који је уверење издао затражити допуну података или потребно објашњење.

Члан 49

(1) Држављанин једне стране уговорнице који жели да оствари ослобођење по одредби члана 47 овог уговора, може захтев поднети и код надлежног органа стране уговорнице чији је он држављанин. Овај орган доставиће захтев, заједно са уверењем по члану 48 овог уговора, надлежном органу друге стране уговорнице на начин одређен чланом 4 овог уговора.

(2) Истовремено са захтевом за ослобођење може се поднети и предлог за покретање поступка у ствари за коју се ослобођење тражи.

Одељак 6.

ПРИЗНАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА

Члан 50

(1) Стране уговорнице, под условима одређеним овим уговором, признаће и извршиће на својој територији следеће одлуке донете на територији друге стране уговорнице:

- а) судске одлуке у грађанским и породичним стварима као и судска поравнања закључена у овим стварима о имовинским захтевима;
- б) судске одлуке у кривичним стварима о имовинским захтевима;
- ц) одлуке изабраних судова, као и пред њима склопљених поравнања.

(2) Као судске одлуке у смислу става 1 сматрају се и одлуке о наслеђивању донете од органа једне стране уговорнице који су по прописима своје земље надлежни за расправљање заоставштине.

(3) Под одлукама у даљим одредбама овог одељка подразумевају се и поравнања из става 1 тач. а) и ц).

Члан 51

Одлуке из члана 50 овог уговора признаће се и извршиће се под овим условима:

- а) ако је одлука правоснажна и извршна по закону стране уговорнице на чијој је територији донета;
- б) ако је суд стране уговорнице на чијој је територији донета одлука могао да буде надлежан у тој ствари по овом уговору или по закону стране уговорнице на чијој се територији захтева признање или извршење;
- ц) ако је странка, која није учествовала у поступку и против које је донета одлука, била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку према закону стране уговорнице на чијој је територији одлука донета, а у случају њене процесне неспособности - да је била правилно заступана;
- д) ако по истом спору између истих странака на територији стране уговорнице у којој одлука треба да се изврши није раније од редовног или изабраног суда већ донета правноснажна одлука;

е) ако признање или извршење одлуке није у супротности са чланом 13 овог уговора.

Члан 52

Одлуке изабраних судова признаће се и извршиће се под условима предвиђеним у члану 51 овог уговора, као и под следећим условима:

- а) ако је одлука заснована на писменом споразуму о надлежности избраног суда, као и ако је одлуку донео уговорени избрани суд у границама својих овлашћења предвиђених споразумом;
- б) ако је споразум о надлежности избраног суда пуноважан по закону стране уговорнице на чијој територији одлуку треба признати или извршити.

Члан 53

За признање и извршење одлуке надлежан је суд стране уговорнице на чијој територији одлуку треба признати или извршити.

Члан 54

(1) Захтев за извршење или признање одлуке може се поднети непосредно надлежном суду стране уговорнице на чијој територији треба признати или извршити одлуку или суду који је у тој ствари решавао у првом степену, у ком случају ће се захтев доставити суду друге стране уговорнице на начин предвиђен у члану 4 овог уговора.

(2) Уз захтев треба приложити:

- а) оверен препис одлуке са потврдом о правноснажности и извршности, ако то не произилази из одлуке;
- б) потврду да је странка, која није учествовала у поступку и против које је донета одлука, била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку;
- ц) оверен превод исправа наведених у тач. а) и б) на језик стране уговорнице на чијој територији треба да се дозволи извршење.

(3) Ако се извршење тражи на основу одлуке избраног суда, приложиће се и оверен превод споразума о надлежности избраног суда у ствари у којој се извршење предлаже.

Члан 55

(1) Суд стране уговорнице на чијој територији одлуку треба извршити решава о дозволи извршења и спроводи извршење по закону своје државе, ако овим уговором није друкчије одређено.

(2) Суд који одлучује о захтеву за извршење ограничиће се на утврђивање постојања услова из чланова 50, 51 и 52 овог уговора, и ако су ти услови испуњени дозволиће извршење.

Члан 56

(1) Одлуке судова једне стране уговорнице које се тичу личног статуса држављана друге стране уговорнице признаће се на њеној територији под условима предвиђеним у члану 51 тачке а) до д) овог уговора, као и под условом да нису у супротности са одредбама овог уговора или прописима који се примењују у овим стварима на њеној територији.

(2) Признање одлука по ставу 1 може захтевати свако ко за то има правни интерес.

(3) За признање одлука из става 1 сходно ће се примењивати одредбе чланова 53, 54 и 55 овог уговора.

Члан 57

(1) Правноснажне судске одлуке једне стране уговорнице које се тичу личног статуса њених сопствених држављана признају се на територији друге стране уговорнице без икаквог испитивања.

(2) Сва страна уговорница може одлуку из става 1 преиспитати по одредбама члана 56 овог уговора ако се ове одлуке односе на лични статус сопствених држављана.

(3) Одлуке судова једне стране уговорнице које се односе на лични статус држављана треће државе признаће се на територији друге стране уговорнице само ако се такве одлуке признају и у држави чији су они држављани.

Члан 58

(1) Ако је странка, која је по члану 46 став 1 овог уговора била ослобођена од полагања обезбеђења за трошкове поступка, правноснажном судском одлуком једне стране уговорнице обавезана да накнади трошкове поступка, ова одлука, на захтев овлашћеног лица, биће извршена бесплатно на територији друге стране уговорнице.

(2) У погледу подношења захтева и прилога уз захтев сходно се примењују одредбе члана 54 овог уговора.

(3) Суд који одлучује о дозволи извршења по ставу 1 ограничиће се само на утврђивању правноснажности и извршности одлуке о трошковима.

Члан 59

Орган стране уговорнице на чијој територији су трошкови били предујмљени од стране државе, обратиће се суду друге стране уговорнице за наплату трошкова и такса. Суд ће

наплаћени износ доставити дипломатском или конзуларном представништву друге стране уговорнице.

Члан 60

Одредбама овог уговора о извршењу одлука не дира се у прописе страна уговорница који се односе на трансфер новца или изношење ствари добивених извршењем.

Одељак 7.

ДОСТАВЉАЊЕ ИСПРАВА О ЛИЧНОМ СТАТУСУ

Члан 61

(1) Стране уговорнице ће узајамно достављати изводе из матичних књига који се односе на њихове држављане. Изводи ће се достављати бесплатно дипломатским путем.

(2) Стране уговорнице ће за службене потребе и на захтев надлежних органа достављати изводе из матичних књига, као и друге исправе које се тичу држављана друге стране уговорнице. Исправе ће се достављати бесплатно дипломатским путем.

(3) Молбе држављана стране уговорница за достављање извода из матичних књига или других исправа могу се упутити непосредно надлежном органу друге стране уговорнице. Затражене исправе доставиће се молиоцу преко дипломатског или конзуларног представништва стране уговорнице чији је орган исправу издао. Дипломатско или конзуларно представништво наплатиће приликом уручења исправе прописану таксу.

Члан 62

(1) Ако надлежан орган једне стране уговорнице изврши у матичне књиге накнадне уписе или исправке о личном статусу држављанина друге стране уговорнице, доставиће овој страни уговорници извод из матичне књиге са накнадно уписаним подацима односно исправкама.

(2) Стране уговорнице достављаће узајамно преписе правноснажности одлука о личном статусу држављана друге стране уговорнице.

(3) Исправе наведене у ст. 1 и 2 достављају се бесплатно дипломатским путем.

ДЕО ТРЕЋИ

КРИВИЧНЕ СТВАРИ

Одељак 1

ИЗДАВАЊЕ

Члан 63

Обавеза издавања

(1) Под условима утврђеним овим уговором стране уговорнице се обавезују да ће, ради вођења кривичног поступка или извршења казне, на захтев узјамно издавати лица која се налазе на њиховој територији.

(2) Издавање ради вођења кривичног поступка је допуштено само за кривична дела за која се по закону обе стране уговорнице може изрећи казна лишења слободе у трајању дужем од једне године.

(3) Издавање ради извршења казне је допуштено само за кривична дела која су кажњива по закону обе стране уговорнице, а тражено лице је осуђено на казну лишења слободе у трајању најмање од једне године или на тежу казну.

Члан 64

Одбијање издавања

Издавању нема места:

а) ако је лице које се тражи у моменту пријема захтева за издавање држављанин замољене стране уговорнице;

б) ако је кривично дело извршено на територији замољене стране уговорнице;

ц) ако се по закону замољене стране уговорнице не може покренути кривични поступак или извршити пресуда због застарелости или другог законског разлога;

д) ако издавање није допуштено по закону једне од страна уговорница;

е) ако је против лица чије се издавање тражи на територији замољене стране уговорнице за исто кривично дело била донета правноснажна пресуда или је кривични поступак правноснажном одлуком обустављен.

Члан 65

Захтев за издавање

- (1) Уз захтев за издавање ради вођења кривичног поступка прилаже се одлука о лишењу слободе са описом кривичног дела и подацима о доказима, као и текст законских прописа који се односе на кривично дело, а ако је кривичним делом проузрокована материјална штета, треба навести висину исте.
- (2) Уз захтев за издавање ради извршења казне прилаже се отправак правоснажне пресуде, као и текст законских прописа који се односе на то кривично дело. Ако је осуђено лице већ издржало део казне потребно је саопштити и податке о томе.
- (3) Уз захтев за издавање по могућности се прилаже опис траженог лица и његова фотографија, подаци о његовом држављанству, личним приликама и боравишту уколико ови подаци нису садржани у пресуди или у одлуци о лишењу слободе.
- (4) Страна уговорница која подноси захтев није дужна да уз захтев приложи доказе о кривици траженог лица.

Члан 66

Допуна захтева за издавање

Ако захтев за издавање не садржи све нужне податке може замољена страна уговорница тражити његову допуну, ради чега може одредити рок од два месеца. Овај рок се може на захтев продужити.

Члан 67

Притварање у циљу издавања

По пријему захтева за издавање замољена страна уговорница предузеће без одлагања мере у циљу притварања траженог лица. Те мере нису потребне ако је очигледно да нема места издавању на основу овог уговора.

ПРИВРЕМЕНО ПРИТВАРАЊЕ

Члан 68

- (1) Пре пријема захтева за издавање може се привремено притворити лице које према овом уговору треба да се изда, ако његово притварање затражи страна уговорница,

позивајући се на одлуку о лишењу слободе или на правноснажну пресуду. Овај захтев може се учинити поштом, телеграфски, телефонски или путем радија.

(2) Органи стране уговорнице могу привремено притворити лице које се налази на њеној територији без таквог захтева, ако је познато да је ово лице извршило на територији друге стране уговорнице кривично дело које повлачи издавање на основу овог уговора.

(3) О привременом притварању на основу одредаба ст. 1 и 2 треба неодложно обавестити другу страну уговорницу.

Члан 69

(1) Замољена страна уговорница може пустити на слободу притворено лице ако у року одређеном на основу члана 66 овог уговора нису достављени допунски подаци.

(2) Лице притворено на основу одредбе члана 68 овог уговора може се пустити на слободу, ако захтев за издавање не стигне у року од два месеца од дана када је друга страна уговорница обавештена о привременом притварању.

Члан 70

Одлагање издавања

Ако се против траженог лица води кривични поступак или ако је оно осуђено због другог кривичног дела на територији замољене стране уговорнице, издавање се може одложити до завршетка кривичног поступка или до извршења казне.

Члан 71

Привремено издавање

(1) Ако би одлагање издавања довело до застарелости кривичног гоњења, или би битно отежало истраживање о кривичном делу извршеном од стране траженог лица, на образложено тражење стране уговорнице која подноси захтев може се тражено лице привремено издати ради спровођења одређених истражних радњи.

(2) Привремено издато лице ће без одлагања бити враћено по спровођењу истражних радњи због којих је било издато, а најдаље у року од три месеца од дана привременог издавања.

Члан 72

Захтев више држава за издавање

Ако више држава тражи издавање истог лица замољена страна уговорница одлучиће чијем ће захтеву удовољити. При томе ће узети у обзир држављанство траженог лица, место извршења и значај кривичних дела.

ОГРАНИЧЕЊЕ ГОЊЕЊА ИЗДАТОГ ЛИЦА

Члан 73

(1) Због другог кривичног дела извршеног пре издавања, а не онога због којег је издавање одобрено, не сме се издато лице без сагласности замољене стране уговорнице кривично гонити, издати трећој држави или подвргнути извршењу казне.

(2) Пристанак замољене стране уговорнице није потребан:

а) ако издато лице које није држављанин стране уговорнице која захтев подноси у року од месец дана по завршетку кривичног поступка или извршења казне не напусти њену територију. У овај рок се не урачунава време у коме издато лице, независно од своје воље, није могло да напусти територију стране уговорнице која подноси захтев;

б) ако је издато лице напустило територију стране уговорнице која подноси захтев, али се поново на њу вратило.

Члан 74

Ако се ради о издавању ради извршења казне која је извршена у поступку спроведеном у одсутности издатог лица, стране уговорнице могу одобрити издавање под условом да се понови кривични поступак у присутности издатог лица.

Члан 75

Обавештење о резултату кривичног поступка

Стране уговорнице се обавештавају о резултату кривичног поступка против издатог лица. Ако је издато лице осуђено доставиће се препис правноснажне пресуде.

Члан 76

Предаја

Замољена страна уговорница известиће другу страну уговорници о месту и времену предаје траженог лица. Тражено лице може се пустити на слободу ако га страна уговорница која подноси захтев не преузме у року од 15 дана од дана одређеног за предају.

Члан 77

Поновно издавање

Ако издато лице на било који начин избегне кривични поступак или извршење казне, а налази се на територији замољене стране уговорнице, биће издато на поновни захтев, без достављања документације из члана 65 овог уговора.

Члан 78

Транзит

(1) Једна страна уговорница одобриће на захтев друге стране уговорнице да преко њене територије транзитирају лица која је трећа држава издала страни уговорници која тражи транзит. Захтев за одобрење транзита може се одобрити из разлога наведених у члану 64 тач. а) и д) овог уговора.

(2) Захтев за одобрење транзита подноси се и решава на исти начин као и захтев за издавање.

(3) Органи замољене стране уговорнице извршиће транзит на начин који сматрају најпогоднијим.

Члан 79

Трошкови издавања

Трошкове издавања и транзита сноси страна уговорница на чијој су територији настали.

Члан 80

Предаја ствари

(1) Страни уговорници која подноси захтев биће предате ствари које су биле употребљене за извршење кривичног дела за које је могуће издавање по члану 63 овог уговора, као и ствари које је извршилац стекао извршењем оваквог кривичног дела, евентуално њихову противу вредност и сваку другу ствар извршиоца која се може употребити као доказ; ове ствари ће се предати и у случају ако не дође до издавања извршиоца због његове смрти или другог разлога.

(2) Замољена страна уговорница може ствари чије се издавање тражи привремено задржати, ако су јој потребне у другом кривичном поступку.

(3) Права трећих лица на издате ствари остају недирнута. По завршетку кривичног поступка страна уговорница која је поднела захтев вратиће те ствари замољеној страни уговорници ради предаје овлашћеним лицима. У оправданим случајевима може их, уз сагласност замољене стране уговорнице, предати непосредно овлашћеним лицима.

Одељак 2.

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Члан 81

Обавеза покретања кривичног поступка

- (1) Стране уговорнице се обавезују да ће по својим прописима, а на захтев друге стране уговорнице, покренути кривични поступак против својих држављана који су на територији подносиоца захтева извршили кривично дело које по одредбама овог уговора повлачи издавање.
- (2) Уз захтев за покретање кривичног поступка прилажу се списи са подацима о кривичном делу, као и расположиви докази.
- (3) Замољена страна уговорница обавестиће другу страну уговорнику о резултату кривичног поступка, а у случају доношења правноснажне пресуде доставиће отправак исте.

Члан 82

Одбијање правне помоћи

Правна помоћ у кривичним стварима може се одбити поред разлога наведених у члану 13 овог уговора још и у случајевима ако се тражи:

- а) за радњу која по закону замољене стране уговорнице није кривично дело;
- б) за дело за које нема места издавању по члану 64 тачка д) овог уговора;
- ц) у кривичном поступку који се води против држављанина замољене стране уговорнице који се не налази на територији стране уговорнице која подноси захтев.

Члан 83

Обавештење о осудама

- (1) Почетком сваке године стране уговорнице се узајамно обавештавају о правноснажним осуђујућим пресудама које су у протеклој години изрекли њихови судови против држављана друге стране уговорнице.

(2) На тражење органа једне стране уговорнице орган друге стране уговорнице доставиће обавештење о правноснажним пресудама које су њени судови изрекли против држављана стране уговорнице која поставља захтев. У оправданим случајевима ово обавештење се даје иако лице на које се пресуда односи није држављанин стране уговорнице која подноси захтев.

ДЕО ЧЕТВРТИ

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 84

Овај уговор биће ратификован. Ратификациони инструменти размениће се у Прагу.

Члан 85

(1) Овај уговор ступа на снагу по истеку тридесет дана од дана размене ратификационих инструмената и остаће у важности пет година.

(2) Ако ни једна од страна уговорница не откаже овај уговор писменим путем шест месеци пре истека овог рока, његова важност се продужава на неодређено време и уговор остаје на снази док га једна страна уговорница не откаже писменим путем са отказним роком од годину дана.

(3) Даном ступања на снагу овог уговора престаје да важи уговор између Краљевине Срба, Хrvата и Словенаца и Чехословачке Републике о уређењу узајамних правних односа, закључен у Београду дана 17. марта 1923. године.

Сачињено у Београду, 20. јануара 1964. године, у два оригинална примерка, оба на српскохрватском и чешком језику, с тим да оба текста имају исту важност.

У потврду чега су пуномоћници потписали овај уговор и ставили печате.